

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA :

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA :

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Sroda: Bł. Kunegundy
Czwartek: Jakuba Apost.

CHOJNICE, czwartek dnia 25 lipca 1929 r.

Słońca wschód 4. 8 zachód 20.03
Księżycy wschód 21.44 zach. 6.28

Bez rękawiczek a z maczugą w dłoni

Jedynym rządem na świecie który z całą bezwzględnością występuje wobec Sowietów jest rząd chiński. W Europie działa zaraźliwie stara dyplomacja, która stoi na stanowisku, że można wieszać szpiega w swoim kraju, lecz nie można mieć pretensji z powodu jego działalności do jego żywiciela i podżegacza.

Jest to najbliżniejsza metoda stosowana wobec Sowietów — metoda równych wobec równego. Sowiety wykazują na każdym kroku że są przeciwnikami nielojalnymi, podstępными, urodzonymi krzywoprzysięcami, stroną pozbawioną poczucia honoru i etyki.

Wszelkie podpisane z nimi traktaty są bez wartości, gdyż choćby były nawet pozornie przez strzegane przez Sowiety, to istnieje jeszcze III międzynarodówka, która na traktaty zawarte z „kapitalistami” gwizdza i w odpowiedzi na nie, za pieniądze rządu sowieckiego śle stronie przeciwnej swych agitatorów bibułę bomby i rewolucyjnej socjalną...

Ażeby zrozumieć co się dzieje obecnie na Dalekim Wschodzie, należy tembardziej poznać wszystkie ogniwa wielkiej maszyny bolszewickiej która przygotowała cały plan zgóry.

Przed wojną mieszkał w Paryżu żyd rosyjski Weitmann-Pawłowicz, dobrze znany w kołach rewolucyjnych rosyjskich. Był on w stosunkach ze wszystkimi studentami azjatyckimi zamieszkującymi stolicę Francji.

Jak Lenin był to zacieklej rewolucjonista, studiował technikę wojny domowej i napisał całe studium o buncie na Dalekim Wschodzie.

Skoro tylko Lenin zagarnął władzę w Rosji, polecił on Weitmannowi — Pawłowiczowi stworzyć organizację przeznaczoną do przygotowania penetracji bolszewizmu, do Azji i do Afryki.

Lenin, który przywiązywał do tej organizacji wielką wagę, jako mającej wywołać przyszły ruch rewolucyjny w tych 2-ch częściach świata, pisał wówczas z tego powodu:

„Kolonje stanowią jedno z głównych źródeł sił kapitalizmu europejskiego. Zniesienie przez rewolucję proletariacką potęgi kolonialnej Europy, wywróci kapitalizm Europy. Międzynarodówka komunistyczna musi podtrzymać ruchy wolicyjne w kolonjach”.

„Aparat jaki utworzył Weitmann — Pawłowicz, składa się po pierwsze: z organizacji zależnych od rządu sowieckiego i 2) z różnych kółek III Międzynarodówki. Obiedwie zresztą są w zupełnej zależności od partii komunistycznej ZRSR Instytucje rządowe są to z jednej strony Związek badania Wschodu a z drugiej pewna ilość specjalnych komisarjatów ludowych.

Związek do badania Wschodu stworzony był przez rząd sowiecki dla bolszewizacji Wschodu, on to bada metody ustala doktrynę tej bolszewizacji i formuje kadry do tej akcji.

Od związku pomienionego zależy wielka liczba t. z. naukowych instytucji i zakładów jako to uniwersytetów, wydziałów, szkół, kursów, bibliotek, muzeów itd.

Związek trzymuje ścisłe stosunki zarówno z urzędami rządowymi jak i Trzeciej Międzynarodówki, zajmującymi się Wschodem Posiada on 2 główne oddziały: Instytuty w Kijowie i Władystoku.

Według koncepcji bolszewickich wojna rewolucyjna rozpoczyna się na długo przed właściwą akcją armji czerwonej która przeznaczona jest do interwencji dopiero kiedy grunt jest dostatecznie przygotowany a wojna domowa i bunt już dostatecznie rozwinięte.

Otóż pierwsza faza wojny rewolucyjnej znajduje się obecnie w toku. Jeżeli władza sowiecka utrzyma się w Rosji, to wypadki, które krwawo

Historja konfliktu na Dalekim Wschodzie

O co właściwie idzie spór

Londyn, 24. 7. 1929.

„Daily Herald” przypomina, że Chińczycy już oddawna dążyli do opanowania Wschodnio - Chińskiej kolei żelaznej.

Kolej ta, wybudowana w roku 1895 przez Bank Rosyjsko - Azjatycki, pozostawała do roku 1917 pod zarządkiem rosyjskiego ministerstwa komunikacji. Od roku 1917 kolej wschodnio - chińska zmieniła ustawicznie swych administratorów, przechodząc kolejno w ręce wojsk sojuszniczych, operujących na Dalekim Wschodzie, „białogwardzistów” i Chińczyków.

W roku 1924 rząd sowiecki uznał suwerenność Chin nad strefą kolejową, a równocześnie utworzona została mieszana dyrekcja kolejowa rosyjsko - chińska (na zasadzie absolutnej równości). W roku 1926 Czang - So - Lin usiłował zająć kolej wschodnio - chińską i przy tej okazji

aresztował cały szereg urzędników sowieckich. Konflikt udało się wówczas załagodzić, ale Charbin pozostał definitywnie w rękach Chińczyków. Od roku 1917 sytuacja Rosjan w Chinach stale się pogarszała. Chińczycy występowali przeciwko Rosjanom coraz odważniej i wreszcie zdecydowali się na krok stanowczy, który był źródłem obecnego konfliktu na Dalekim Wschodzie.

Opanowanie kolei wschodnio-chińskiej przez rząd nankiński oznacza dla Rosji wielką szkodę ekonomiczną, bowiem wartość kolei tej, przez Rosję wybudowanej, wynosi około 1.500.000.000 złotych rubli. Ponadto eksploatacja kolei dawała skarbowi rosyjskiemu bardzo znaczne dochody dostarczające mu przedewszystkiem tak cenne dzisiaj waluty obce. Dopływ walut tych obecnie oczywiście ustanie.

Miljon robotników na bruku

Zatarg zarobkowy w angielskim przemyśle bawełnianym.

Pracodawcy grożą lokautem

Londyn, 24. 7.

Zatarg o regulację płac w przemyśle bawełnianym w Lancashire, który był przedmiotem rokowań między przedstawicielami pracodawców i robotników, nie został dotąd załagodzony. Pracodawcy odrzucili postulat robotników odwołania ostatnio zarządzonych obniżek płac. Jeżeli rząd nie podejmie w tej sprawie żadnych nowych kroków, rozpocznie się w tej gałęzi przemysłu w dniu 27 lipca br. lokaut, który obejmie przeszło milion robotników.

Wież francuska się wyludnia

Objaw to wielce niepokojący.

Francja chętnie osiedla u siebie Polaków

Paryż, 24. 7.

Na posiedzeniu państwowej rady do spraw siły roboczej we Francji omawiane było sprawozdanie o stałym zwiększaniu się wyludnienia wsi francuskiej na południowym wschodzie. Ucieczka ze wsi w tej części Francji przybiera wyjątkowo rozmiary. W okresie od 1911 do 1921 r. przeniosło się ze wsi do miast 538.000 mieszkańców narodowości francuskiej. Po wojnie usiłowania władz idą w kierunku zaludnienia tych okęgów stanowiących 18 departamentów zapomocą dopływu cudzoziemców, oraz popieranej finansowo emigracji wewnętrznej przez przesiedlanie tam ludności z innych okęgów. Wśród imigrantów najbardziej pożądanymi są Polacy.

Polak szampionem bilardowym

zdołał mistrzostwo Ameryki

Teraz będzie walczył o mistrzostwo świata

New Jork, 24. 7.

W liczbie najświetniejszych bilardzistów świata znalazł się obecnie Polak Franciszek Tu berski, mieszkający od szeregu lat w Chicago, który po szeregu ciężkich rozgrywek z groźnymi współzawodnikami zdobył tytuł mistrza bilardowego Ameryki i zamierza walczyć o tytuł mistrza świata w grze w bilard.

zaznaczyły się już w Maroku, w Chinach, w Indiach na Korei i w tyłu innych krajach są tylko pierwszymi epizodami walki która iść będzie dalej i ciągle rosnać.

Akcja obecna Chin jest dowodem, że tam przejrzano już na oczy całkowicie i tej komunistycznej hydrze postanowiono przeciwstawić się bez rękawiczek, a z maczugą w dłoni.

Bezczelność bez granic

Litewskie zbrodnie i prowokacje na terytorjum polskim

Wilno, 23. 7.

Nieprawdopodobny wprost wypadek prowokacji ze strony Litwinów zdarzył się 21 bm. w majątku Marki w pow. trockim.

W dniu tym rano leśniczy przybył do właścicieli majątku braci Markiewiczów i doniósł, że w lasach ich polują bezprawnie oficerowie litewscy. Oficerowie ci dotkliwie pobili leśniczego za to, że zabronił im polować bez zezwolenia właścicieli. Wobec powyższego bracia Markiewicz udali się do lasu, gdzie na polanie natknęli się na 4 oficerów i 2 żołnierzy litewskich. Na uwagi właścicieli, oficerowie litewscy pod groźbą rewolwerów kazali Markiewiczom się rozebrać, a następnie polecieli żołnierzom związać ich i wymierzyć każdemu po 30 różeg. Żołnierze litewscy bili Markiewiczów do utraty przytomności, poczem na rozkaz oficerów dla przywrócenia omdlałych do przytomności, wrzucili ich do bałny, gdzie niechybnie znaleźliby śmierć gdyby chłopci nie pospieszyli im z pomocą.

Harriman pcha się do Polski aby torować drogę kapitałowi niemieckiemu. Opinia włoskiego dziennikarza

Rzym, 24. 7.

Londyński korespondent rzymskiej „Tribuny” donosi, iż koła polityczne i finansowe Londynu śledzą pilnie protesty polskie przeciwko inwazji kapitału amerykańskiego, który zaczyna ogarniać powoli najważniejsze polskie imprezy przemysłowe.

Chodzi tu głównie o grupę Harrimana.

Korespondent podkreśla, że koła polskie są poirytowane faktem iż kapitał amerykański wykupuje i finansuje najważniejsze imprezy niemieckie w Polsce uniemożliwiając po części kapitałom polskim nabywanie tych dóbr, jakie mogłyby być nabyte na podstawie polsko - niemieckiego układu o Górny Śląsku, zawartego w Genewie w roku 1922.

Królowa pomarańcz

Ma dochodu 50 milj. dol. rocznie.

Produkuje 38 tys. wagonów

New Jork, 24. 7.

Piękny ten tytuł przyznany został przez związek hodowców pomarańcz w Stanach Zjednoczonych urodziwej panie Grace Zooper z Miami, która na swych rozległych plantacjach wyprodukuje w ciągu ostatniego roku ni mniej ni więcej tylko 38000 wagonów pomarańcz wartości pięćdziesięciu milionów dolarów. Jak z tych liczb wnosić można, „królowa pomarańcz” ma zgoła królewskie dochody.

Wiadomości z Powszechnej Wystawy Krajowej

Czem imponuje P. W. K. zagranicy? — Niemcy przyznają swą klęskę w wojnie celnej z Polską! — Pobyt w Polsce tańszy niż w innych krajach. — Ogólnopolski spływ wioślarski

Nasze tanie ceny znajdują uznanie

Poznań, 24. 7. 1929.

Zainteresowanie zagranicy Polską jest coraz większe i żywsze, czego dowodem coraz to liczniejsze przyjazdy większych wycieczek z ważniejszych ośrodków europejskich i pozaeuropejskich. Biura informacyjno-podróżnicze zgłaszają się coraz częściej do dyrekcji P. W. K. z prośbą o przesłanie im wszelkich druków propagandowych, broszur o Polsce itd., oraz informacji o kosztach przyjazdu i utrzymania w Polsce. Okazuje się bowiem, że pobyt w Polsce jest znacznie tańszy, a niżeli w innych krajach. Przedstawiciele P. W. K. zagranicą donoszą, że ruch wycieczek, które obecnie dążą na P. W. K., jest pozbawiony wszelkiej sztuczności. Turyści bowiem zagranicą po obliczeniu z ołówkiem w rękę przekonują się, że w Polsce jest i taniej i ładniej. W związku z zapytaniami biur podróży donosi wydział propagandowy, że pierwszy nakład broszury propagandowej o Polsce jest zupełnie wyczerpany, tak, że P. W. K. przystąpić musi do druku nowego wydania.

Zainteresowanie P. W. K. i Polską ze strony prasy włoskiej wzmogło się ostatnio bardzo znacznie. Dwa wielkie pisma rzymskie poświęcają w ostatnim czasie entuzjastyczne artykuły o Polsce i Wystawie Poznańskiej, zachęcając rodaków swoich do jej zwiedzenia.

Pochlebna opinia dwóch wybitnych Czechów

Poznań, 24. 7. 1929.

Wiadomo powszechnie, że naród czeskosłowacki i prasa jego objawiają wśród czynników kultury europejskiej największe zainteresowanie Powszechną Wystawą Krajową w Poznaniu. Wszystkie organy prasowe Czechosłowacji stale zamieszczają długi szereg artykułów i ilustracji, poświęconych wystawie polskiej, a od dnia jej otwarcia do dzisiaj liczba gości czeskich dawno przekroczyła cyfrę 50 tysięcy.

To też, korzystając z pobytu w Poznaniu wycieczki Porozumienia prasowego polsko-czechosłowackiego, zwróciliśmy się do dwóch wybitnych przedstawicieli prasy czeskiej senatora Pryda, prezesa Syndykatu Dziennikarzy Czechosłowackich, naczelnego redaktora Czeskiego Słowa i kierownika wycieczki p. Sochowskiego, dyrektora agencji „Central European Press“ i „Central European Radio“ z prośbą o wyrażenie swych opinii o Powszechnej Wystawie Krajowej i o jej propagandowym znaczeniu wobec zagranicy.

Senator Jerzy Pihl, bardzo wpływową osobistość w świecie politycznym i społecznym Czechosłowacji, tak kontynuuje swój sąd o Wystawie:

„... Wielka wystawa polska robi na zwiedzających ją jaknajbardziej wrażenie. Przez Wystawę naród polski dobitnie wykazał jak wielki krok uczynił na polu pracy. Zasłużone powodzenie Wystawy przynosi chlubę całemu narodowi polskiemu, z którym my, Czesi, łączymy się w radości gdyż naród czeskosłowacki w każdym sukcesie na rodzie słowiańskiego widzi wspólne wszechsłowiańskie dobro.

Prasa czeskosłowacka przeżywa wielką satysfakcję, mogąc służyć tak wielkiej sprawie słowiańskiej jaką jest dzieło stworzenia Powszechnej Wystawy Krajowej i jeśli przyczyniliśmy się do pobudzenia w Czechosłowacji wielkiego zainteresowania Wystawą i tłumnie jej zwiedzenia to cieszymy się niepomniernie z faktu, że Wystawa potrwa jeszcze przeszło 2 miesiące, w czasie których będzie mógł przybyć z Czechosłowacji do Polski jeszcze liczniejszy zastęp ludzi niż dotychczas. Nietylko z wielkich ośrodków miejskich z Czechosłowacji, dokąd dociera potężny rozgłos o polskiej wystawie, ale ze wszystkich krańców naszego państwa przybywać muszą tłumnie obywatel czeskosłowacki do Poznania, wspaniałego europejskiego miasta, które łączy w historii z nami wiele wspólnych węzłów.

Dyrektor Sochowsky, kierujący wielką europejską agencją prasową, zapytany, jak oddziaływała Wystawa na opinię zagranicą, odpowiedział:

„...Jeśli szliśmy wam z pomocą propagandową przed otwarciem Wystawy, to czyniliśmy to z poczucia braterstwa, choć przynam się z dużą dozą zaciekania i hamowanego krytycyzmu. Dziś po otwarciu Wystawy propagujemy ją z entuzjazmem. Zaimponowaliście nam nietowarową w dziejach wystaw punktualnością otwarcia i wspaniałym obrazem całości. Umieliście owoce pracy fizycznej do tego stopnia nasycić rozumem ujęciem rzeczy, uniknąć wszelkiego szablonu i ująć w ramy tak estetycznego rozwiązania całości, że ci, co Wystawę polską widzieli, stanowią najlepszy wykładnik propagandowy dla Polski. Co najważniejsze, cała ekspozycja twórczego dorobku polskiego pozbawiona jest wszelkiego „bluffu“ z czem spotkać się można niejednokrotnie na wie-

lu innych wystawach. W żadnym z pawilonów wystawowych niema ani pienia nudnych statystyk i wykresów, bo dajemy wasze są tak plastycznie, barwnie, ciekawe i z największą rozpiętnością indywidualności potraktowane, że tygodniami można je studjować, nie odczuwszy najmniejszego znudzenia.

Jeśli wzorowaliście się na innych wystawach, to nietylko wyciągnęliście z nich naukę, lecz stworzyliście po mistrzowsku rzeczy nowe, piękne i ze wszechmiar ciekawe. Każde zagadnienie życia i twórczości polskiej potraktowane jest z najistotniejszej strony i pozbawione wszelkiego ubożego balastu.

Związość, plastyczność i ostetyka — oto główne elementy ekspozycji polskiej. Tem właśnie Powszechna Wystawa Krajowa imponuje zagranicy“.

Polska nauczyła się obywać bez Niemców

Poznań, 23. 7. 1929.

„Frankfurter Ztg.“ ogłasza obszerną korespondencję z Poznania, w której omawia wyniki wystawy krajowej i przyznaje jej wiele stron dodatnich. Poczem mówi:

„Dla Niemców najbardziej interesującym jest wszystko to, co jest następstwem polsko-niemieckiej walki celowej. Pod tym względem wystawa po znańska winna stać się dla Niemców poważną przestrożą przeciw dalszemu przeciąganiu rokowań handlowych.

Wskutek wojny handlowej, wypowiedzianej Polsce przez Niemcy, kraj ten w niektórych działach przemysłu w zupełności wyemancypował się z pod wpływów niemieckich i stworzył rodzimy przemysł, który w zupełności zastępuje obce wyroby. Dotyczy to zwłaszcza aparatów mierniczych i wag, znacznej części przemysłu chemicznego, maszyn rolniczych, sprzętu elektrycznego, artykułów pisarskich i małych motorów.

„Polska nauczyła się — a wykazuje to wystawa — w znacznej mierze obywać się bez Niemców i zastępować wyroby niemieckie własnymi“.

Kanclerz Müller ciężko chory

Trzeba go było śpiesznie operować na kamienie żółciowe

Berlin, 23. 7.

Biuro Wolffa donosi z Heidelbergu, że bawiący obecnie na kuracji w miejscowości kąpielowej Mergentheim kanclerz Müller zachorował nagle na serce i zapalenie woreczka żółciowego, przyczem miał bardzo wysoką gorączkę. Wezwani telegraficznie do łóża chorego dwaj lekarze oraz prof. Zondek z Berlina polecili dokonanie natychmiastowej operacji, która odbyła się w niedzielę o godzinie 5-tej popołudniu. W czasie operacji, która miała przebieg normalny stwierdzono perforację woreczka żółciowego. Stan chorego uważać należy za poważny.

Pierwszy biskup watykański

Został nim O. Ruelli

Rzym, 24. 7.

Ojciec święty zamianował onegdaj O. Ruelli pierwszym biskupem wskrzeszonego państwa watykańskiego.

Defraudanci przed sądem

Wielki proces o nadużycia w magistracie grudziądzkim.

Grudziądz, 23. 7.

Przed Izbą karną sądu okr. w Grudziądzu rozpoczął się sensacyjny proces przeciw kilku urzędnikom magistratu oskarżonym o wielkie nadużycia w trzech kasach miejskich: głównej, podatkowej i oszczędnościowej oraz o kradzież i poniszczenie ksiąg i dowodów kasowych.

Na ławie oskarżonych zasiadli redanci wymienionych kas, Antkowiak, Szczygieł, Wojewoda, oraz b. radca Lipowski, któremu akt oskarżenia zarzuca brak dozoru oraz świadome zezwalanie podwładnym na dokonywanie nadużyć. Nadużycia popełniano systematycznie od roku 1925, a ujawniono je w marcu z. r. Prezydent m. Włodek natychmiast zarządził gruntowną rewizję kasy, a sprawę skierował do sądu. Śledztwo wykazało, że wymienieni rendanci oraz ich pomocnicy sprzeniewierzyli około 200.000 zł. Prowadzili oni fałszywe księgi służące do kontroli, sporządzali nieprawdziwe zamknięcia, oraz fałszowali bilanse roczne. Nadużycia uprawiane przez tak długi czas były możliwe jedynie dzięki zgraniu się całej szajki oraz brakowi należytego nadzoru. Do rozprawy powołano przeszło 100 świadków m. in. prezydenta m. Włodeka, prezesa Rady miejskiej Szychowskiego, oraz kilku rzeczoznawców. Rozprawa potrwa 14 dni. W miesiącu rozprawa budzi wielkie zainteresowanie.

Poznań Męką świata sportowego

Poznań, 23. 7. 1929.

Powszechna Wystawa Krajowa stała się istną Męką świata sportowego.

Jakich już wyczynów nie dokonano, a ile ich jeszcze nastąpi!

Dokonano już dwóch forsownych marszów pieszych na trasie Warszawa — Poznań i Lublin — Poznań, niemal codziennie przybywają cyklisści to z Krakowa, to Łodzi, Katowic, Gdańska, Warszawy i innych miast, zapowiedziano wielkie ekspedycje wioślarskie z Wilna i Druskiennik, a w piątek 19 lipca, pod esidą Kurjera Porannego rozpoczął się z Warszawy ogólnopolski spływ wioślarski na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

Wszystko w hołdzie dla Wystawy! Wielki ten raid wioślarski na przestrzeni 585 kilometrów, podzielony na 10 etapów został zorganizowany tak, że od Warszawy obejmował i łączył po drodze na poszczególnych punktach zbornych, jak Płock, Włocławek, Toruń, Bydgoszcz itd. drużyny w raidzie na PWK. W ten sposób liczba startujących stale wzrasta w miarę zbliżania się do Poznania.

Na spotkanie uczestników raidu Poznańskiego Tow. Wioślarskiego „Polonia“ wysłała całą flotyllę swycich łodzi. Wszyscy uczestnicy spływu, którzy przypląną do Poznania, otrzymają artystycznie wykonane żetony. Ustanowiony został również szereg nagród dla klubów, których członkowie dokonają najlepszych wyczynów sportowych.

Lista zgłoszonych do tej chwili osad przedstawia się następująco: Akademicki Związek Sportowy w Krakowie (2 łodzie), Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie (6 łodzi), Klub Wioślarski „Wisła“ w Warszawie (8 łodzi), Wojskowy Klub Wioślarski w Warszawie (2 łodzie), Klub Wioślarski „Syrena“ w Warszawie (1 łódź), Wojskowy Klub Wioślarski w Modlinie (1 łódź), Towarzystwo Wioślarzy w Łomży (2 łodzie), Klub Wioślarski w Toruniu (1 łódź), Grudziądzkie Towarzystwo Wioślarskie „Wisła“ (1 łódź), Brzeski Oficerski Klub Sportowy (2 łodzie), Towarzystwo Wioślarskie w Koninie (2 łodzie), Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie (2 łodzie) i Klub Wioślarski z 1904 Poznań (1 łódź). Wioślarze przyjadą do Poznania 28 bm.

Odnawiałeś już przedpłatę?!

Co innego słowa — co innego czyny

Rząd angielski nie pali się do ewakuacji Nadrenji.

Znamienna deklaracja Hendersona

Londyn, 24. 7.

Min. Henderson, odpowiadając na interpelację, złożył następującą deklarację:

Rząd angielski jak również rządy francuski niemiecki i belgijski związane są uchwałami które zapadły we wrześniu rub. w sprawie zasad zaproponowanej komisji stwierdzającej i pojednawczej, której powołania do życia domaga się rząd francuski w związku z ewakuacją Nadrenji.

Skład, czas trwania i zadania tej komisji będą przedmiotem rokowań przyszej konferencji.

Odnosnie do tej sprawy rząd brytyjski nie przyjął żadnych zobowiązań i nie uczyni tego przed zebraniem się konferencji.

Powyższą deklaracją Hendersona w sprawie kontroli Nadrenji „Berl. Tgblt.“ komentuje następująco:

Innemi słowy wbrew żądaniom angielskiej opinii publicznej, która nie chce nic wiedzieć(?) o wznowieniu kontroli nadreńskiej, Henderson oświadczył w innej formie że rząd angielski zobowiązany jest domagać się powołania do życia komisji ustalającej i pojednawczej.

Gdzie turyści amerykańscy

zostawiają swoje dolary.

Polska nie znajduje się na ostatnim miejscu

New Jork, 24. 7.

New Jork Times zamieszcza artykuł, w którym mwyszczególnia sumy wydatkowane w poszczególnych krajach przez turystów amerykańskich.

Na 1-em miejscu stoi Francja gdzie w roku 1927—255.000 turystów wydało ogółem 190.000.000 dolarów.

W innych krajach europejskich turyści amerykańscy wydali następujące sumy: w Austrii 2.700.000, Belgji 10 milj., w Czechosłowacji 900.000 w Danji 1.500.000, Niemczech 20.000.000 — Węgrzech 3 milj. w Irlandji 8 milj. w Italji 31.240.000, w Holandji 750.000 Norwegji 804.000, w Polsce 6 milj., w Rosji 1.200.000 w Hiszpanji 1.500.000, Szwecji 4 milj., Szwajcarji 15 milj. Anglji 40.788.000, Egipcie 7 milj. Chinach 8.500.000, Japonji 7 milj.

A więc Polska nie stoi na ostatnim miejscu. Cieszy się temi samemi względami co Egipt, Japonja i Chiny...

Francja jednak jest to eldorado dla Amerykan choćby dlatego że mogą tam pić wino i whisky.

Zagadka przelotu przez Atlantyk

tkwi w aparatach o szybkości.
500 — 700 km. na godzinę

Londyn, 24. 7. 1929.

Caly świat lotniczy z ogromnym zainteresowaniem oczekuje międzynarodowych zawodów lotniczych, mających się odbyć w dniach 6 — 7 września b. r. w pobliżu Southhampton w Anglii, a rozgrywających się o nieprawdopodobną wprost szybkość — 500 kil. na godzinę.

Do zawodów tych przeznaczono najlepsze, udoskonalone ostatnio zdobyciami techniki samoloty, na których oddawna odbywają loty próbnego najsłynniejsi lotnicy świata, bijąc już teraz ustalone w latach ostatnich rekordy.

W gronie lotników amerykańskich, mających brać udział w zawodach, znajduje się jeden z najlepszych pilotów kpt. Williams który intensywnie przygotowuje się do zawodów na udoskonalonym dwupłatowcu Packord, wyposażonym w motor o sile 1200 koni (!) motorycznych.

Znakomici piloci francuscy Sadi-Lekointe, Lasne, Bonnet i Demonugeot stają do zawodów na pospiesznie wykańczanych obecnie dwu samolotach Bernard i dwu Newport-Delege.

Włoski rekordzista Bernardi który w 1927 r., ustalił rekord 457 klm. na godzinę przygotowuje obecnie zastęp młodych pilotów mających stawać do zawodów na aparatach Macchi i Savoya.

Anglicy stale ulepszają swe doskonałe samoloty Supermarine i Gloster, przygotowując je do zawodów.

Niezrażony katastrofą i śmiercią kpt. Kinkeada, który zginął podczas prób pobicia dawnego rekordu, kolega jego, znany lotnik anielski kpt. Greig odbywa nadal próby na ulepszonym płatowcu Supermarine - Napier S5, podczas których udało mu się uzyskać zawrotną szybkość 519,23 klm na godzinę.

Inne, mniejsze państwa również przygotowują się do tych zawodów, będących jakoby rewją techniki i sprawności lotniczej najsłynniejszych lotników i najdoskonalszych samolotów świata.

Jedynie Niemcy w zawodach tegorocznych udziału nie będą brały, gdyż brak im funduszy przynajmniej tem motywują swoją powściągliwość.

Zdaje się jednak, że głównie dlatego uchyla ją się od tej imprezy aby nie ujawnić swych postępów.

Wspomniane zawody kryją w sobie rozwiązania zagadki przelotu przez Atlantyk. Aparat który osiągnie szybkość 600 — 700 klm. ma szansę niewątpliwie przeleciać Atlantyku w ciągu 8 — 10 godzin co byłoby prosto igraszką.

Wilhelm o wypadkach manndżurskich Państwa antybolszewickie powinny poprzeć Chiny

Wiedeń, 24. 7.

Wiener Allg. Ztg. przytacza artykuł londyńskiego „Sudnay Chronicle“ o stanowisku eks-cesarza Wilhelma w sprawie wypadków chińskich.

Eks-cesarz miał oświadczyć m. in. że próba bolszewizacji Chin jest ostatnim triumfem sowiekim. Chiny, jako naród o starej kulturze nie są do zdobycia i mają odpowiednie dane do równoprawienia wśród innych narodów Jeżeli państwa antybolszewickie chcą cel osiągnąć powinny poprzeć Chiny w ich walce przeciwko Rosji sowieckiej.

Tajemnica pewnej wyspy Falszerze pieniędzy w roli rybaków.

Rzym, 24. 7.

W Rzymie po długich poszukiwaniach odkryto falszerzy 10 i 5 lirówek, którzy fabrykę swoją założyli na „Świętej Wyspie“ Tybru w pobliżu Hydrodromu Ostja.

Od dłuższego czasu rzymski rynek pieniężny był zarzucony fałszywymi monetami 5-cio i 10-cio lirowymi fabrykowanymi artystycznie i precyzyjnie, tak że trudno je było rozpoznać i ofiarą padali nawet kasjerzy banków.

Rzymska kwesura od dłuższego czasuszkala fabrykantów 5 i 10 lirówek, ale sprytni falszerze zacierali za sobą wszystkie ślady. Uruchomiono kilka eskadr policji tajnej i kryminalnej na czele z Lenerem i Marotta, najwybitnymi dedektywami rzymskimi.

W kilka dni po rozpoczęciu poszukiwań znaleźli się oni po za miastem w okolicy „Świętej Wyspy“. Tu dowiedzieli się od starszych rybaków, że na Świętą Wyspę przyjeżdżają codziennie dwaj nieznanymi rybakami, z których starszy niesie zawsze małą walizkę w ręku młodszy wędkę.

Nieznanymi rybakami pozostają na Świętej Wyspie cały dzień jednak nie widać, żeby co złowili. Tak się zalił stary rybak zły w duszy na nieznanym że mu ploszą ryby.

Zaczęli obserwować nieznanymi rybaków i rozpoznali w starszym znanego kryminalistę i galelnika, Amato Giulanelli, który w fałszowaniu monet był artystą wielkiej miary.

W nocy wyjechali na Świętą Wyspę policjanci i oczekiwali przybycia fabrykantów.

Jakoż rano przybyli do wyspy łodzią dwaj rybak, ulokowali się, jak zawsze w gęstej trzcinie i nie przypuszczając aby im ktokolwiek mógł przeszkadzać w pracy, puścili w ruch swoją maszynkę Kiedy 5-cio i 10-cio lirówki były już na warsztacie do łodzi weszli dedektywi i panów fabrykantów nakryli in flagranti.

których chodzą pozostawiając takowe na artykułach żywnościowych, na naczyaniach używanych przy posiłku.

Wprost zarażają osobę, kiedy są obciążone zarazkami, a usiadą na wardze lub na miejscu skałczonym. Muchy są zdolne przenosić miliony zarazków na swoich nogach, na ryjku, ciele i skrzydłach. Stopy bowiem muchy pokryte są gęsto włoskami, do których nieczystość a znią rozmaite zarazki przylegają. Niestety, zarazków rozmnożonych przez muchy nie można oglądać gołym okiem i dlatego wiele osób lekceważy sobie to niebezpieczeństwo.

Muchy można wytepić tylko przez zniszczenie ich na miejscu legu. Ze względu na obszerność działania i nadzwyczajną szybkość mnożenia się najsukuteczniejszym sposobem wytepienia much domowych będzie zniszczenie ich w miejscach, gdzie się wylęgają oraz niszczenie ich jajek i robaków. Zabijanie pojedynczych much w domu albo chwytanie ich w pułapki jest również pomocne. Takie usiłowania powinny być energicznie przeprowadzone, ponieważ walka przeciwko muchom nie będzie skuteczna, dopóki miejsca wylęgania się much nie będą usunięte i ich pełny rozwój nie zostanie wstrzymany.

Aby zapobiec mnożeniu się much, powinna każda gospodyni domu przedewszystkiem dołożyć starań, aby wszystkie odpadki trzymać w zakrytem, odosobnionem od mieszkania miejscu.

WIADOMOŚCI Z POWIATU

Pożar.

Czersk. Ogień wybuchł nocy dzisiejszej o godzinie 2-giej. w warsztacie kołodzieja Bonny, przy ulicy Targowej. Ogień został na szczęście do syć rychło sprostrezony, wobec czego zdołano go jeszcze stłumić. Gdy rozległ się alarm i straż ogniowa przybyła niebezpieczeństwa już nie było. Przyczyna pożaru nieznana.

Skutki niedzielnej burzy.

Czersk. Podczas niedzielnej burzy, która przechodziła w godzinach wieczornych o godzinie 11 i pół uderzył piorun w zagrodę rolnika p. Sikorskiego na wybudowaniu pod Łagem. Spłonęła doszczętnie stodoła i chlew. Spaliła się większa ilość żyta drobiu. Pan S. ponosi wielką stratę, gdyż nie był wcale zabezpieczony.

Ostrożnie z kąpaniem.

Karsin. W niedzielę byłby utonął wtut. jeździec 16 letni syn mularza Słomiona, gdyby nie pomoc młodzieńca A. Labona, który z narażeniem własnego życia tonącego wyratował. W tym samym dniu byłby również utonął dwie dziewczyny na tymże jeziorze.

Nie wieszac się u wozów i samochodów.

Karsin. Do stojącego samochodu przyczepiło się 4 letnie dziecko przyczem zahaczyło się o podwozie i gdy samochód ruszył wlezione było o kilkadziesiąt metrów. Dzięki tylko, że samochód przy najbliższej oberży się zatrzymał, dziecko uszło strasznej śmierci, odnosząc tylko liczne obrażenia ciała.

Z POMORZA

Z życia Obozu Wielkiej Polski.

Sępólno. Dnia 10 lipca odbyło się u nas zebranie informacyjne Obozu Wielkiej Polskiej, na którym zebranych poinformował o celach i dążeniach Obozu oboźny okręgowy Utworzono komitet powiatowy, który rozpocznie intensywną działalność na terenie naszego powiatu.

Nieszczęśliwy wypadek.

Sępólno. W ubiegłą sobotę zdarzyło się na ulicy Sienkiewicza nieszczęśliwy wypadek, którego ofiarą padł woźnica majątności Trzciany p. Rudnik Będąc w mieście wstąpił do swych krewnych pp. Dorawów, pozostawiając konie bez opieki przed domem. Nagle konie spłoszyły się a R chcąc je zatrzymać złapał je za cugle, które się odpięły i wpadł pod konie które przeszły przez jego ciało. Skutki były fatalne, ponieważ konie i wóz zgnioty mu klatkę piersiową i pokaleczyły nogi. Przywołany na miejsce wypadku lekarz, udzielił nieszczęśliwemu pierwszej pomocy i polecił odstać go do szpitala w Więcborku. Stan jego jest beznadziejny. Tyfczasem konie biegnąc dalej zawadziły wozem o konia pana Świgończyka z Tucholi, któremu wóz zламаł nogę. Chcąc mu skrócić męczarnię zastrzelono go.

Kradzież.

Włociborz, powiat sępoleński. W nocy z czwartku na piątek włamali się dotąd niewyśledzeni sprawcy do oberży p. Kwasigrocha w Włociborzu. Zabrali większą ilość papierosów cygar, czekolady, kawy, oraz z garderoby płaszcz, zegarki i inne wartościowe przedmioty. Wartość skradzionych towarów i rzeczy ocenia się na 700 złotych. Śledztwo w toku.

Strzelanina bandytów na Pomorzu staje się coraz powszedniejszą.

Kowalewo. W nocy z dnia 18 na 19 lipca o godzinie 0.30 na Rynku w Kowalewie postrzelony został w klatkę piersiową Kędziński Bronisław, z Kowalewa przez Jana Bruckiego, ostatnio zam. w Kowalewie. Brucki dokonał czynu planowo i usiłował Kędzińskiego zabić. Podczas natychmiastowego pościgu za Bruckim, gdy trzech szeregowych Policji znajdowało się przed domem kochanki Bruckiego wdowy Kwiatkowskiej w Kowalewie, Brucki zaszedłszy policjantom z tyłu oddał do nich jeden strzał z bronią i począł uciekać. Policjanci ścigając uciekającego oddali za nim 10 strzałów, które jednak z powodu pory nocnej i niedogodności terenu, chybiły Brucki zbiegł na rowerze w kierunku Torunia. Wyważonego tła zajścia dotychczas nie ustalono. Brucki jak i Kędziński należą do sfery robotniczej. Dochodzenia w toku.

KRONIKAMIEJSKOWA.

Chojnice, dnia 24. lipca 1929 r.

Wybory do Rady Miejskiej.

W wyborach do Rady Miejskiej głosować będzie mógł wyłącznie ten tylko kto będzie zapisany w listach wyborczych.

Listy są wyłożone do publicznego przegladu już od poniedziałku 15 lipca aż do 30 lipca br. Tymczasem przejrzało je bardzo mało osób Niech nikt jednak nie zawierza, że w listach braków lub błędów niema.

Takie zawierzenie byłoby z gruntu mylne! Niech zatem każdy przekona się niezwłocznie czy jest prawidłowo zapisany.

Wczorajsze obrady Rady Miejskiej.

We wtorek dnia 23 lipca br. o godzinie 6 wieczorem odbyło się w ratuszu posiedzenie Rady Miejskiej. Przewodniczącym p. Steinhilber Obecnych było 22 radnych i przedstawiciele magistratu. Na porządku dziennym znajdowało się 6 spraw i 2 wnioski nagłe.

Do pkt. 1 referował radny Gibas o rewizji dokonanej w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Chojnic za czas od 1. 1. — 26 6 br. Dochody wynosiły 1743748,12 zł, rozchody 1721997,54 zł, Stan Kasy wynosił 21750,58 zł

Punkt 2 referuje radny Kaletta o stanie Kasy Miejskiej Dochody wynosiły 578697,77 zł., rozchody 575795,31 zł, stan Kasy 2902,46 zł.

Punkt 3 dotyczył wniosku magistrackiego o powzięcie uchwały co do pobierania dodatków komunalnych do państw. podatku przemysłowego na rok 1930. Uchwalono podatek pobierać w tej samej wysokości co zeszłego roku.

Punkt 4 dotyczył Zjazdu delegatów miast pomorskich w Chojnicach. Rada Miejska weźmie udział w zjeździe w komplecie. Raut odbędzie się w hotelu Engla, obiad w hotelu Kaletty.

Dalej poruszono sprawę Zjazdu Związku Miast w Poznaniu. Uchwalono z każdej frakcji wysłać 2 delegatów i na kosztu podróży wyasygnować po 80 zł. na osobę.

Przy pkt. 5 obradowano nad taryfą opłat za używanie autobusów. uchwalono ją w następującej wysokości:

- Należność za jazdę autobusem wynosi:
- 1) od Placu Jagiellońskiego do dworca 60 groszy
  - 2) od Rynku do dworca 50 groszy
  - 3) od zbiegu ulicy Gdańskiej i Ramy do dworca 40 gr.
  - 4) od zbiegu ulicy Dworcowej i Owczarskiej do dworca 30 groszy
  - 5) od zbiegu ulicy Dworcowej i Warszawskiej do dworca 20 groszy

Taryfa powyższa obowiązuje dla jednej osoby Jedno dziecko niżej lat 10 w towarzystwie osoby dorosłej jest wolne od opłaty.

Dwoje dzieci poniżej lat 10 liczy się jako jedną dorosłą osobę.

Troje lub czworo dzieci w tym wieku liczy się jako dwie dorosłe osoby.

Dzieci od lat 10 do lat 14 placą połowę taryfy wyznaczonej dla jednej osoby dorosłej.

Bagaż do 10 klg. jest wolny od opłaty.

Za bagaż od 10 do 20 klg. pobiera się od sztuki. 40 gr. W czasie od godziny 10-tej wieczorem do godziny 7-ej rano w miesiącach maju i września włącznie i w czasie od godziny 9-tej wieczorem do godziny 7-ej rano w miesiącach

październiku do kwintnia włącznie opłaty wyżej wyszczególnione są o 50 procent wyższe

W związku z pkt. 6 obradowano nad wnioskiem 140 osób o przyznanie im prawa obywatelstwa miejskiego aby mogły wykonać swe prawo wyborcze. Wnioski wszystkie odrzucono gdyż wnioskodawcy obowiązani byli stawić je przed wyłożeniem list wyborczych.

Przy pkt. 7 omawiano sprawę odebrania firmie Th. Bonin konsensu na stację benzynową i oddania go firmie Zak. Polecono magistratowi sprawę tę na następnym posiedzeniu jeszcze raz rozstrzygnąć.

Wreszcie po załatwieniu kilku innych drobnych spraw, przewodniczący zamknął posiedzenie Zaznaczamy, że miano wielkiego gorąca ojowicie miasta były pełni temperamentu, co odbijało się na toku i formie obrad.

Poszukiwanie zaginionej.

Zaginęła 19-letnia Pachaczykówna z Pawłowa. Dziewczyna jest umysłowo upośledzona. Opis: wzrost 1,50 m., twarz okrągła, oczy siwe, włosy ciemne, ubrana w granatową sukienkę w białe kropki, na głowie biała chustka.

Ktoś co o nieszczęśliwej wiedział, niech o tem doniesie najbliższemu posterunkowi policyjnemu i rodzinie w Pawłowie powiat chojnicki.

Wezwanie do podatników.

Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych przypominając, że termin płatności II zaliczki podatku obrotowego na rok 1929 upłynął 15 lipca br. dla tych podatników, którzy nie otrzymali terminów płatności podatku obrotowego za rok 1928 i I kwartał 1929 udzielonych zarządzeniem Min. Skarbu.

Na zasadzie przepisu paragrafu 17 instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat tudzież innych należności skarbowych z dnia 17 maja 1926 roku Dz. Urz. Min. Sk Nr 15poz 168) wzywa się podatników do uiszczenia wyżej wymienionego podatku najpóźniej w ciągu dni 14 od terminu płatności, a to pod rygorem przymusowego ściągania wraz z kosztami egzekucyjnymi i karami za zwłokę

Dotyczy odjazdu dzieci polskich z Berlina, Hamburga, Hanoweru, Złotowa — miasta, Lipska i Drezn.

Odjazd dzieci polskich z Berlina, Hamburga, Hanoweru Złotowa — miasta, Lipska i Drezn, przybyłych do Polski w dniu 6 lipca br. nastąpi z Bydgoszczy we wtorek dnia 6 sierpnia br. o godzinie 17,30

Dzieci, przebywające u krewnych stawić się winny na dworc w Bydgoszczy nie wcześniej jak dnia 6 sierpnia w godzinach południowych wzgl. popołudniowych.

Dzieci należy zaopatrzyć w żywność, gdyż w Bydgoszczy nie będą odżywiane

Po zaświadczenia na bilet wolnej jazdy od miejsca pobytu do stacji Bydgoszcz winni krewni u których dzieci przebywają, zwrócić się natychmiast pisemnie do Dyrekcji Związku Obrony Kresów Zachodnich. Poznań, — Fredry 7.

Krewni, którzy nie zgłoszą się po zaświadczenia i bilet sami wykupią, nie otrzymują zwrotu kosztów przejazdu

Muchy rozsądnymi chorób zakaźnych.

Muchy to nieprzyjaciele ludzkości, udręka każdego człowieka. Są one rozsądnymi wszelkich chorób przez roznoszenie zarazków z nieczystości któremi się karmią, lub po

KRONIKA GDANSKA

2 miesiące więzienia za nieostróżną jazdę.

Tutejszy sąd skazał pewnego motocyklistę, który nie posiadając prawa jazdy spowodował wypadek i poranienie ciężkie dwóch osób na dwa miesiące więzienia. Sąd w uzasadnieniu wyroku podniósł, iż podobna swawola musi być ciężko ukarana, gdyż wypadki motocyklowe spowodowane przez lekkomyślność mnożą się i w razie pobłażliwości sądu nigdy nie ustaną. (Słusznie! rzyp. zecera.)

3 ofiary kąpieli w Motławie.

Blisko czerwonego Mostu utonęli wczoraj trzej młodzi ludzie i to bracia Klatt jeden liczący 17 lat drugi 15 i niejaki Jan Kliński 19 letni robotnik. Wszyscy troje mieszkali w jednym domu przy rodzicach i to w domu Karthauserstrasse 106. Matka braci Klatt, kiedy chłopcy się wybierali do kąpieli miała przecucie nieszczęścia i zabroniła im kategorycznie kąpieli w Motławie. Jak to zwykle bywa, chłopcy nie usłuchali dobrej rady matki i mimo zakazu rzucili się do wody Motławy. Około godziny 5-tej młodszy Klatt najprawdopodobniej wpadł do głębokiego dołu jakich na dnie

Motławy jest sporo i zaczął się topić. Brat i przyjaciel zauważywszy zniknięcie chłopca mimo iż sami nie umieli pływać rzucili mu się na pomoc i obaj także utonęli. Przechodnie zauważywszy tę scenę natychmiast alarmowali policję, która w 3 minutach była na miejscu i po 20 minutach wydobyła wszystkich trzech topielców. Próby przywrócenia do przytomności wykazały jednak tylko u Klińskiego dodatni skutek więc przewieziono go natychmiast do szpitala. Tu jednak nieszczęśliwiec zmarł także nie odzyskawszy przytomności. Dr. Corchnke, kierujący akcją ratunkową stwierdził śmierć wszystkich troje. I tak to fatalnie odbiły się na chłopcach skutki nieposłuszeństwa wobec matki, której rozpacz oczywiście trudno opisać.

Niedoszły topielec. — Skutki nieostróżności przy kąpaniu.

Kupiec Z. Krause z Wrzeszcza wyjechał jak liczne inne tysiące ludzi ze swą rodziną do Wisłoujścia nad morze. Podczas kąpieli pływający K. nagle zaniemógł i zniknął pod wodą. Na krzyk małżonki topiącego zjawił się właściciel restauracji nadbrzeżnej Liedler i pospieszył tonącemu

w łodzi na ratunek. Poszukiwania za topielcem odniosły natychmiast skutek tak że i przywrócenie go do przytomności za pomocą sztucznego oddechania nie było trudnym. Lekarz który w międzyczasie przybył na miejsce wypadku zarządził natychmiastowe przewiezienie nieszczęśliwego do szpitala. K. widocznie krótko przed kąpielą jadł albo też użył nadmiernie alkoholu co najprawdopodobniej było powodem zasłabnięcia. Możliwym też jest, że wszedł do wody nie ochłodzwszy się poprzednio należycie. Niechaj wypadek będzie przestrożą dla innych amatorów kąpieli.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej. W czwartek 25 lipca zgromadzenie wszystkich druhen organizacji o godzinie 8-iej wieczorem w szkole powszechnej.

Sprawy służ! Prezeska. **Zebrań Tow. Pań. św. Wincentego a Paulo** odbędzie się w środę, dnia 24 lipca 1929 r. o godz. 5-tej po poł. w klasztorze. Zarząd.

O liczny udział uprasza **Towarzystwo Gimnastyczne Sokół Chojnice.** Zebranie Oddziału Kolonistów oraz wydziału technicznego odbędzie się w piątek o godzinie 21,30 w lokalu Konsumu Urzędniczego. O liczny udział prosi Zarząd.

Sympatycy kolonistów mile widziani.

Oszczędność
daje Tobie byt niezależny.
Oszczędzaj zatem
i składaj pieniądze Twe do Kasy, a one współpracują z Tobą i przynoszą zyski. Od wkładów oszczędnościowych płacimy **6-11%**
Komunalna Kasa Oszczędności miasta Chojnic
Chojnice, Rynek I. (ratusz)

KINO NOWOSCI
W środę i czwartek 24 i 25 bm.
o godz. 8.30
Rewelacja sezonu!
Błękitne noce
Potężny dramat w 10 akt wdg. rozgłoszonej powieści A. Wylie pod tytułem „Czerwony miraż! Treść, niezwykle bogata w wydarzenia, wywołuje naprzemiennie dreszcze wzruszenia i zgrozy. Śliczne krajobrazy wśród bezbrzeżnych piasków Marokka. W rolach głównych: piękna Imogena Robertson, urodziwy Norman Kerry znany Lewis Stone i Juna Marlowe. Koncertowa gra artystów! Szalone tempo akcji! Wspaniałe pomysły reżyserskie! Prześliczne krajobrazy Sahary! 1622
Pomimo olbrzymich kosztów ceny zwykłe.

Unieważniam

zgubioną książeczkę wojskową na nazwisko

Franciszek Kozioł

oraz weksel na 100 zł. protestowany w Czersku, II. na 1000 zł. płatny 17. 6. 1929 r. Łask. znalazca zechce znaleźć e przedmioty za wynagrodzeniem oddać w eksp. **Dzien. Pom.** 1620

Zagubiono

książeczkę wojskową na nazwisko

Leon Młyński

na drodze Chojnice—Charykowo. Znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem w ekspedycji „Dziennika Pomorskiego”. 1621

Sprzedam natychmiast moje

235 morg. 1634

gospodarstwo

z żywym i martwym inwentarzem. Cena za ugodą, przy wzięciu 10—15000 zł. Joanna Szopińska Kosobudy pow. Chojnice.

W czwartek 25 VII. przed poł. od godz. 8-mej odbędzie się sprzedaż tu tej

wołowiny.

Potrzebne jest w miejscu od dnia 1. sierpnia br.

dziewczę

inteligentne do 2 dzieci, w wieku od 14—17 lat na przeciąg 2 miesięcy. Adres wskaże eksped. Dziennika Pomorskiego. 1609

Pokój

umeblowany, słoneczny do wynajęcia Gdzie wskaże eksp. **Dzien. Pom.** 1617

Koń,

wóz sprężynowy i dobre szle dla konia korzystnie sprzedam. 1614
Adres wskaże ekspedycja.

Sól

bydłęca nadeszła 1607

poleca tanio

Merkur

daw. Maschitzki Chojnice.

Cytryny i pomarańcze

poleca 1616

po najniższej cenie.

Fr. A. Ciepliński

Chojnice, Człuchowska 7.

Służącej

poctciwej i rzetelnej umiejaczej gotować i do wszelkich prac domowych poszukuje zaraz. 1611

A. Trojanowska

Gimnazjalna 8.

Poszukuje się do Warszawy lepszej

służącej,

umiej. samodzielnie gotować, za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoś zienia: Chojnice, **Małe Osady 8.**

Służący

hotelowy może się zaraz zgłosić 1608

Hotel Umiński

Więcbork,

Potrzebna zaraz

służąca.

Grelewicz, 1618

fotograf 1618

Pożmurna 16 II. pnr.

Poszukuję zaraz lub od 1. sierpnia na wyjazd do Toruńa 1619

służącej,

koebającej dzieci. Zakład Poprawczy

Cejnowa 18.

Tapety
Jak największy wybór
Przeszło 150 gatunków na składzie, od najtańszych do najwykwintniejszych.
Kolekcja okazowa na życzenie.
Lisztewki do tapet, szlaki, (borty) szablon, farby, pokesty, lakiery.
Najkorzystniejsze źródło zakupu.
Drogerja i Handel Farb.
Bracia Hubert właśc. Juljan Hubert
Chojnice, Pomorze. Gdańska 17
Telefon 219. :: rok zał. 1894.

Przedsiębiorstwo samochodowe
Richard Gehrke
Chojnice centrala samochodów, telefon 108.
poleca swój samochód do łask. użytku po umiarkowanych cenach.

Nie zapomnij odnowić przedpłaty na sierpień!

Polecamy korzystnie:

Koszule dzienne	Rękawiczki	Suknie
koszule sportowe	pończochy	bluzki
pasy sportowe	skarpetki	fartuchy
krawaty	skarpetki dzieci.	koldry.

Kapelusze damskie — kapelusze męskie — czapki.

Skład sortymentowy Balzer & Borris Chojnice